Borsa Gedeon Széchenyi-díjas!

2014/03/18

[1]Borsa Gedeon bibliográfus, az Országos Széchényi Könyvtár bibliothecarius emeritusa, az MTA doktora a hazai és egyetemes könyv- és nyomdászattörténet területén végzett kiemelkedő munkája, valamint a hungarikakutatások kiteljesítése érdekében folytatott hézagpótló tevékenysége elismeréseként vehette át a rangos kitüntetést. Március 14-én a Parlament Kupolatermében Áder János köztársasági elnök a kormányfő és a házelnök társaságában adta át az idei Széchenyi-díjakat, köztük a kiváló tudósnak, munkatársunknak, aki munkájában mindig arra törekedett, hogy a lehető legalaposabb munkát végezze, a legmélyebbre hatoljon, és teljes mértékben feltárja a régi nyomtatványokkal kapcsolatos információkat.

„Nagy örömet jelent számomra az elismerés, nem számítottam rá, hogy a kutatóknak adható legrangosabb kitüntetésben fogok részesülni” – mondta szerényen az idén kilencvenegy esztendős tudós, aki még tíz éve is ösztöndíjjal kutatott Bécsben. A nyolcvannyolc éves koráig az Országos Széchényi Könyvtárba naponta bejáró Borsa Gedeon a forrásokat 1473-tól 1700-ig feldolgozó, négykötetes Régi Magyarországi Nyomtatványokat [2] tartja pályafutása legfontosabb művének. „A szívem csücske ez a tudományos feldolgozás tekintetében világelső munka, amely részletesen bemutatja a nyomtatványokat, összegzi a róluk megjelent irodalmat, jelzi, hogy hol lelhetők fel, és fotót is közöl a címlapjukról.” – nyilatkozta a díj átvételekor, szakterülete jövőjéről kiemelve azt is, hogy a hamarosan két újabb kötettel bővülő sorozat esetében megnyugtató számára, hogy immár az ő tanítványainak a tanítványai folytatják azt a munkát, amelyet ő több mint fél évszázada kezdett meg.

Borsa Gedeon a Pázmány Péter Tudományegyetem jogi karán végzett 1945-ben. 1950 és 1951 között a Levéltárak Országos Központjának munkatársa volt, 1951-től pedig az Országos Könyvtári Központ, majd az Országos Széchényi Könyvtár tudományos munkatársa.

1961 és 1983 között a Régi Magyarországi Nyomtatványok bibliográfiai szerkesztőségét vezette. Legfontosabb kutatási területe a 16. századi nyomtatványok és az ősnyomtatványok nemzetközi nyilvántartása. Az egyetemes és a hazai könyvtörténeti kutatás elismert szakértőjének kiemelkedőek a nyomdászattörténeti és a hungarikakutatásai. Munkásságáért több rangos elismerésben is részesült eddig is: a Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztje (1993), Széchényi Ferenc-díj (2003); Magyar Örökség-díj (2005), az OSZK Bibliothecarius Emeritus címe (2013).

1961-től ő szervezte meg és vezette a Régi Magyarországi Nyomtatványok elnevezésű bibliográfiai csoportot, amelynek feladata azóta is a retrospektív nemzeti bibliográfia szerkesztése. Ez a munka elsődlegesen az 1801 előtti magyar nyelvű és a történelmi Magyarország területén bármely nyelven megjelent dokumentumoknak a teljesség igényével és a legkorszerűbb elvek szerint történő, magas színvonalú feltárását jelenti. A Borsa Gedeon által elindított s azóta is folyó, tervszerű és szisztematikus feltáró és feldolgozó munkának köszönhetően mára már rendelkezésre áll e nemzeti bibliográfiánknak, a Régi Magyarországi Nyomtatványoknak négy vaskos kötete, amelyek a kezdetektől, azaz 1473-tól 1670-ig tárgyalják a nyomtatásban megjelent hungarikadokumentumokat. Ez az igényes, több generációs munka útmutatása szerint halad tovább egészen 1800-ig. Ő a „spiritus rectora” továbbá a magyarországi szerzők külföldön megjelent publikációi bibliográfiai számbavételének is, ugyancsak 1800-ig, s ő szorgalmazta a hazai nyomdahelyek és nyomdászok nevének szabványosítását célzó „Clavis typographorum Hungariae 1473–1948” című elektronikus adatbank létrehozását is.

A nemzeti és az európai nyomdászattörténetnek is kiváló, világszerte elismert szakértője. Sikerrel adaptálta az ősnyomtatványok meghatározására alkalmazott betűtípus-vizsgálati módszert a hazai kutatásban. Ennek köszönhetően egész sorozat tanulmányt jelentetett meg az első budai ősnyomdászról, Hess Andrásról. Azt lehet mondani, szinte nincs olyan XVI–XVII. századi magyarországi nyomda, amelynek vonatkozásában ne lettek volna új felismerései.

Tudása és szakértelme lankadatlan szorgalommal párosul. Első publikációja, 1954 óta közel 500 írása jelent meg, nemrég (90. születésnapja alkalmából) saját, Andreas Hess című könyvének megjelentetésével [3] köszöntötte őt az Országos Széchényi Könyvtár.

Széchenyi-díja megérdemelt átvételekor szívből gratulálunk, további sikereket és jó egészséget kívánunk, a felterjesztők és az OSZK minden munkatársa nevében!

Boka László
tudományos igazgató

2014/03/18 - 10:36

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/borsa-gedeon-szechenyi-dijas

Hivatkozások:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/Borsa_Gedeon.jpg
[2] http://nektar.oszk.hu/hu/manifestation/447180
[3] http://www.oszk.hu/hirek/borsa-gedeon-andreas-hess
[4] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek